

ปลากัด

อาเซียน

ปลาสวยงามระดับโลก

ปลากัด เป็นปลาท้องถิ่นที่พบได้ทั่วไปในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พบได้มากที่สุดบริเวณลุ่มแม่น้ำโขงของประเทศ ไทย ลาว กัมพูชา และเวียดนาม นอกจากนี้แต่ละประเทศในอาเซียน ยังมีการเล่นกัดปลาเช่นเดียวกัน ถือได้ว่า เป็นวัฒนธรรมร่วมของชาวอาเซียนอย่างหนึ่ง

ปลากัดพระราชทาน

จุดเริ่มต้นการเป็นปลาสวยงามระดับโลก

ปลากัดถูกนำไปเลี้ยงในยุโรป และส่งต่อไปยัง ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีการเพาะพันธุ์ให้มีความแข็งแรง มีรูปร่างและสีที่สวยงาม ทำให้การเลี้ยงปลากัด “เปลี่ยนจากการเลี้ยง เพื่อเกมกีฬาไปเป็น การเลี้ยงเพื่อเป็นปลาพันธุ์สวยงาม”

นักเพาะเลี้ยงปลากัดชาวอเมริกันได้พัฒนาสายพันธุ์ใหม่ขึ้นอีก 2 สายพันธุ์ ได้แก่ “ปลากัดหางสามเหลี่ยม (Delta)” และ “ปลากัดหางสามเหลี่ยมขนาดใหญ่ (Super Delta)”

นักเพาะพันธุ์ปลากัดชาวสิงคโปร์สามารถเพาะพันธุ์ “ปลากัดหางมงกุฎ (Crown tail)” ได้สำเร็จ ซึ่งเป็นการผสมพันธุ์ระหว่าง “ปลากัดหางจัก” หรือ “ปลากัดหนามเตย” กับปลากัดหางสามเหลี่ยม

พ.ศ. 2383
(ค.ศ. 1840)

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 ทรงพระราชทาน ปลากัดส่วนพระองค์ ให้กับนายแพทย์ “ธีโอดอร์ แคนเตอร์ (Theodore Cantor)” ชาวอเมริกัน และได้มีการศึกษาพร้อมทั้งตีพิมพ์ผลงานเผยแพร่ ให้คนทั่วโลกได้รู้จัก ปลากัดในชื่อ Betta Splendens (มีที่มาจากภาษาละติน หมายถึง นักรบผู้สง่างาม) หรือชื่อสามัญ คือ Siamese fighting fish (ปลากัดสยาม)

พ.ศ. 2417
(ค.ศ. 1874)

นักเพาะเลี้ยงปลากัดชาวอเมริกัน ได้มีการพัฒนา สายพันธุ์ใหม่ ที่มีชื่อว่า “ปลากัดลิบบี้ (Libby)” ซึ่งเป็นสายพันธุ์ที่มีครีบยาว เพราะเป็นการผสมข้ามสายพันธุ์กับ ปลาทองถิ่นที่มีครีบยาว

พ.ศ. 2507
(ค.ศ. 1964)

พ.ศ. 2510
(ค.ศ. 1967)

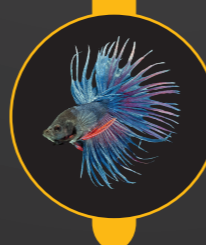

นักเพาะพันธุ์ปลากัดชาวเยอรมัน และฝรั่งเศส ได้พัฒนาปลากัดสายพันธุ์ใหม่ ซึ่งเป็นที่นิยมของผู้เลี้ยง ปลากัดทั่วโลก คือ “ปลากัดหางพระจันทร์ครึ่งเสี้ยว (Half-moon)”

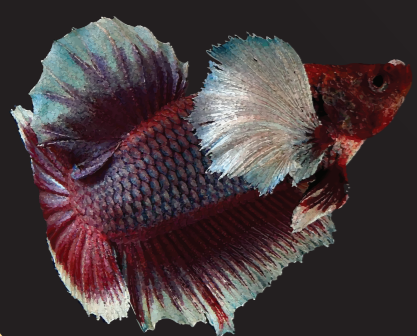

พ.ศ. 2530
(ค.ศ. 1987)

พ.ศ. 2543
(ค.ศ. 2000)

ปัจจุบันปลากัดเป็นปลาสวยงามที่ได้รับความนิยมและแพร่หลายทั้งภายในประเทศไทย และระดับโลก มีการก่อตั้งสมาคมปลากัดขึ้นทั่วโลก เช่น สมาคม International Betta Congress (IBC), Betta Fish Club ในประเทศต่าง ๆ และสมาคมอนุรักษ์และพัฒนาพันธุ์ปลากัดสยาม ฯลฯ รวมไปถึงการจัดประกวดปลากัด เช่น International Betta Fish Competition, การประกวดปลากัดโดยสมาคมอนุรักษ์และพัฒนาพันธุ์ปลากัดสยาม เป็นต้น

รู้หรือไม่ ชาวอาเซียนเรียกกันอย่างไร

ภาษาไทย : ปลากัด
ภาษาลาว : บาสัว๊ว
ภาษาเขมร : Trey kroem phloek (เตรย กรอม ปลูก)
ภาษาเมียนมาร์ : ဝိုက်ငါး (ไต่ก่า)

ภาษามลายู : Belaga (เบลลากะ) / Ikan Pelaga (อิกัน เปลลากะ) / Sepilai (เซปิลไ)
ภาษาอินโดนีเซีย : Ikan Cupang (อิกัน คูปัง) / Ikan Katong (อิกัน กะตง) / Ikan Laga (อิกัน ลากะ)
ภาษาสิงคโปร์ (ภาษาจีนกลาง) : 泰國鬥魚 (ไทกัว ไต้ว หยู)
ภาษาเวียดนาม : Cá chọi (แต็ง ก่า) / Cá lia thia (ก่า เลีย ตีเออ)

เรียบเรียงข้อมูลจาก

- หนังสือมาตรฐานปลากัดสวยงามในประเทศไทย : ตำนานปลากัด โดยจินต์ หนูขวัญ, อรุณี รอดลอย
- “ตำนานและความเป็นมาปลากัดไทย” โดยสถาบันวัฒนธรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยมหิดล. สืบค้นจาก <http://www.il.mahidol.ac.th/e-media/siam-fighting-fish/history.html>
- Katherine Barrington. The Right Way to Care for Betta Fish (หนังสือออนไลน์). สืบค้นจาก https://talkfishy.com/images/freebooks/Right_Care%20for_Betta_Fish.pdf
- ASTV ผู้จัดการออนไลน์. “เบตตามหาชัยเอชเอส” ปลากัดพันธุ์ใหม่สายพันธุ์ต่างๆ. สืบค้นจาก <http://www.manager.co.th/Around/ViewNews.aspx?NewsID=955000141325>

ปีรณสมภพ ปลากัด ปีที่คู่กันถึงสยาม
04-60/No.02

ผลิตโดย
โครงการกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ (TK park)
สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)
คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์